

Scopingsadvies Project-MER
Hervergunning productie
formaldehydeoplossingen, lijmen en harsen

Initiatiefnemer:
Sadepan Chimica NV
Henry Fordlaan 68
3600 Genk

07/12/2020
PRMER-3316-SA

1. Inleiding

De huidige omgevingsvergunning voor de activiteiten verstrijkt op 13/12/2021. Sadepan Chimica NV wil zijn activiteiten in Genk verderzetten en wenst dan ook een nieuwe omgevingsvergunning te bekomen. Het voorgenomen project betreft een hervergunning van de activiteiten van Sadepan Chimica aan de Henry Fordlaan te Genk, nl. de productie van waterige oplossingen van formaldehyde en ureumformaldehydeprecondensaat (jaarcapaciteit 390.000 ton) en de productie van lijmen en harsen op basis van formaldehyde, ureum en melamine (jaarcapaciteit 400.000 ton).

Deze activiteiten zijn onderworpen aan de m.e.r.-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit¹, met name:

Bijlage I

6 *Geïntegreerde chemische installaties, dat wil zeggen installaties voor de fabricage op industriële schaal van stoffen door chemische omzetting, waarin verscheidene eenheden naast elkaar bestaan en functioneel met elkaar verbonden zijn, bestemd voor de fabricage van :*
organische basischemicaliën;
anorganische basischemicaliën;
fosfaat-, stikstof- of kaliumhoudende meststoffen (enkelvoudige of samengestelde meststoffen);
basisproducten voor gewasbescherming en van biociden;
farmaceutische basisproducten met een chemisch of biologisch procédé;
explosieven.

Gezien het project gepaard met een 'fysiek ingreep' (hervergunning van een grondwaterwinning) wordt een project-MER opgemaakt voor de zuivere hervergunning.

De initiatiefnemer heeft er bij de start van de m.e.r.-procedure expliciet voor gekozen om de in de aanmelding voorgestelde methodologie reeds verder uit te werken tot ontwerp-MER en beide gebundeld in te dienen als één document.

Het Team Mer ontving een aanmelding met vraag om scopingsadvies op 13/10/2020. Er werd een openbare raadpleging georganiseerd door de initiatiefnemer van 20/10/2020 tot en met 18/11/2020 en de informatie werd vervolgens bezorgd aan het Team Mer. Het Team Mer vroeg adviezen bij de administraties en openbare besturen (zie bijlage).

Het Team Mer stelt dit scopingsadvies op met het oog op de inhoudsafbakening/methodologie van het MER. Zij houdt rekening met de principieel verplichte onderdelen van een project-MER op basis van art. 4.3.7. van het DABM², de informatie uit het openbare raadpleging, de ontvangen adviezen en met het overleg van 9/11/2020.

Dit scopingsadvies heeft betrekking op de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het project-MER. Het project-MER moet opgesteld worden zoals door de initiatiefnemer voorgesteld werd in de aanmelding en aangevuld/aangepast worden volgens de specifieke vereisten die in dit scopingsadvies geformuleerd zijn.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

² Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk (DABM).

2. Verantwoording, beschrijving project en alternatieven

Aanvullend op de aanmelding moeten de **volgende punten ook beschreven worden**:

- Bij de ruimtelijke situering van de inrichting p. II.2 staat in de ontwerptekst dat het meest nabijgelegen woongebied de woonwijken Rozendaal en Dorpheide in Diepenbeek zijn. Dit is niet correct. Het meest nabijgelegen woongebied betreft de woonwijk Caetsbeek in Genk. Ook bij de effectvoorspelling en beoordeling van discipline mens-gezondheid komt dit terug. Dit moet aangepast worden in het MER en daar zal.
- De stad Genk merkt op dat bij de beschrijving van de inrichting p.IV.10 staat dat de inhoud van bassin X2 730 m³ bedraagt. Bij milieuaspecten en projectgeïntegreerde maatregelen staat dat dit bassin een inhoud van 600 m³ heeft. Het juiste volume moet overal in het MER opgenomen worden.
- In paragraaf 2.3.4 Op- en overslagfaciliteiten, staat dat de bijkomende opslagtanks die voorzien worden naar aanleiding van het project aangeduid worden met een * in de legende horende bij figuur I.1 in bijlage 1. In deze legende staan echter geen *. In het MER zal verduidelijkt worden of er bijkomende opslagtanks voorzien zijn. Zo ja, dan zal dat aangegeven worden met een *.

Het MER moet **bijkomend** de milieueffecten van **volgende alternatieven onderzoeken** en beoordelen:

- nulalternatief

Inzake uitvoeringsalternatieven gaan de deskundigen na of er relevante BBT-studies of BREF-nota's beschikbaar zijn en toetsen het bedrijf/project hieraan. De BBT toetsing moet duidelijk terug te vinden zijn door bv. de checklist BBT/BREF tabelmatig toe te voegen. In de ontwerptekst wordt getoetst aan de BREF LVOC (BREF hoofdactiviteit) en dat de BREF CWW is meegenomen, maar ook de BREF WGC is relevant voor Sadepan Chimica. Deze BREF is momenteel nog in opmaak; maar bevindt zich al in een ver gevorderd stadium waardoor deze best ook zou worden opgenomen om volledig te zijn.

3. Algemene en methodologische aspecten

De afbakening van het studiegebied moet voldoende gemotiveerd worden per discipline, rekening houdend met het feit dat het studiegebied zowel het projectgebied als het gebied waar effecten zich kunnen voordoen moet omvatten. De ruimtelijke afbakening moet voor elke discipline duidelijk tekstueel omschreven worden en indien mogelijk, voorgesteld worden op kaart.

De **referentiesituatie** is de situatie waarbij het bedrijf aanwezig is in het landschap, maar niet in exploitatie is. Dat komt in dit geval overeen met het nulalternatief.

In het MER moet duidelijk aangegeven worden met welke **ontwikkelingsscenario's** rekening gehouden wordt of juist niet bij de beschrijving van een referentiesituatie, en moet voor elk ontwikkelingsscenario duidelijk gemotiveerd worden waarom. Er moet ook aangegeven worden voor welke disciplines de ontwikkelingsscenario's al dan niet relevant zijn. Dit moet beschreven worden in een algemeen hoofdstuk voorafgaand aan de effectbespreking per discipline. Wanneer er tijdens het opstellen van het project-MER nieuwe ontwikkelingsscenario's naar boven komen, moeten deze toegevoegd worden. Uit navraag bij de gemeente Genk en Diepenbeek bleek dat er geen plannen in opmaak zijn die een invloed kunnen hebben op voorliggend project. Er zijn bijgevolg geen relevante ontwikkelingsscenario's geïdentificeerd.

Volgende relevante juridische en beleidsmatige randvoorwaarden dienen bijkomend te worden aangepast, opgevolgd of aangevuld:

- Bij de juridische en beleidsmatige randvoorwaarden p. III.2 wordt aangegeven dat in het project geen grondwaterwinning voorzien is. Dit is niet correct en moet aangepast worden.

Cumulatieve effecten moeten onderzocht worden.

De **methodologie voor de effectbeschrijving en -beoordeling** moet **voor elke discipline** in het project-MER duidelijk en transparant omschreven worden. Tevens moet per discipline aangegeven worden op basis van welke criteria een effect beoordeeld wordt. Het resterend effect na de milderende maatregelen moet aangegeven en gekoppeld worden aan het gehanteerde beoordelingskader. De effectenbespreking en -beoordeling moet transparant gebeuren en aan de hand van volgende terminologie: aanzienlijk negatief (-3), negatief (-2), beperkt negatief (-1) en verwaarloosbaar of geen effect (0).

Bij de beschrijving van de bestaande toestand en van de milieueffecten moet, als aanvulling op de aanmelding, voldoende aandacht besteed worden aan het volgende:

- Het Team Externe Veiligheid merkt op dat er een OVR-procedure (OVR/20/15) opgestart werd voor de hervergunning van Sadepan Chimica nv te Genk, een hogedrempel Seveso-inrichting. Het Team EV heeft geen opmerkingen op de ontwerptekst.

Discipline lucht:

- Op p. III.8 wordt aangegeven dat er geen potentiële geuremissies zijn. Verderop in het ontwerp project-MER worden wel potentiële geurbronnen vermeld. Dit dient aangepast te worden.
- VMM-Lucht heeft geen opmerkingen op de ontwerptekst.

Discipline water:

- VMM-Ecologisch toezicht heeft geen opmerkingen op de ontwerptekst.

Discipline geluid & trillingen:

- De contour van het bedrijf Sadepan zoals opgenomen in de discipline Geluid is niet helemaal correct. Dat moet aangepast worden in het MER. Indien nodig zal de effectberekening aangepast worden.
- In paragraaf 3.3.1 staat in de info met betrekking tot de ligging dat de referentiesituatie de situatie is waarbij het bedrijf aanwezig is, en in werking is. Dit is echter de actuele situatie en niet de referentiesituatie. De metingen die in deze situatie uitgevoerd werden zijn dan ook representatief voor de actuele situatie en niet de referentiesituatie zoals vermeld. Dat zal verduidelijkt worden in het MER.

Discipline bodem:

- Bij de effectvoorspelling en -beoordeling van de discipline bodem en grondwater wordt bij de beschrijving van de actuele situatie van de bodemkwaliteit (deel IX §4.3.1) vermeldt dat uit deel V §6. Blijkt dat er voldoende maatregelen zijn/worden genomen om emissies naar de bodem en grondwater te voorkomen of te beperken. En dat er dan ook geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht worden. In deel V §6. Wordt echter vermeld dat er bij een OBO uit 2019 (volgens het webloket van OVAM is dit echter een OBO van 2020) een duidelijke aanwijzing voor een ernstige bodemverontreiniging vastgesteld werd. Aangezien hier zowel over emissies naar bodem als naar grondwater in de actuele situatie een uitspraak

gedaan wordt, moet dit beter gemotiveerd worden met verwijzing naar het OBO. Ook bij §4.3.2.3 zal in het MER wat meer uitleg gegeven worden. In het OBO staat bv. aangegeven wat de vermoedelijke oorzaak was van deze verontreiniging.

- Er wordt voor de geplande situatie enkel een effectenvoorspelling en -beoordeling gedaan voor het effect ten gevolge van de grondwaterwinning en niet voor het effect van opslag van gevaarlijke stoffen in het algemeen.

Discipline mens-gezondheid:

- Er zal rekening mee gehouden worden dat het meest nabijgelegen woongebied de woonwijk Caetsbeek in Genk is.
- Bij de bespreking van de bodemgerelateerde chemische stressoren wordt aangegeven dat blootstelling van omwonenden aan de grondwaterverontreiniging niet verwacht wordt omdat er geen vergunde grondwaterwinningen zijn binnen een afstand van 500m rond de site van Sadepan Chimica nv. Binnen een straal van 500m liggen echter heel wat woningen en een grondwaterwinning tot maximaal 500 m³ per jaar, waarvan het water uitsluitend voor huishoudelijke doeleinden wordt gebruikt. Deze laatste is geen ingedeelde inrichting. De motivering of er al dan niet bodemgerelateerde chemische stressoren weerhouden moeten worden, dient hier rekening mee te houden.

Discipline mens-ruimtelijke aspecten:

- GOP Ruimte laat weten dat de ligging van het projectgebied in overeenstemming is met de stedenbouwkundige voorschriften waarbij ruimtelijk geen bezwaar is.

Discipline mobiliteit:

- De Vlaamse Waterweg merkt op dat het aantal aangevoerde grondstoffen per schip zal toenemen van 97 schepen per jaar naar 209 schepen per jaar, dit voor in het totaal 384.000 ton per jaar. Dit zou zondermeer een positieve evolutie zijn. Deze positieve effecten kunnen ook in het MER opgenomen worden.
- Als de toename in scheepsverkeer zou leiden tot een bijkomende inname van gewestdomein dient echter bij De Vlaamse Waterweg nv voorafgaand een domeinvergunning te worden aangevraagd en bekomen.

Discipline biodiversiteit:

- Op p. II.4 worden de Vlaamse natuurreservaten, gelegen binnen een straal van 4 km rond de site, opgesomd. Deze staan echter niet allemaal op figuur II.6 van bijlage 1. Figuur II.6 dient aangevuld te worden.
- In de samenvatting van de effectvoorspelling en -beoordeling van de discipline biodiversiteit wordt aangegeven dat de meest gevoelige richtinggevende drempelwaarde voor geluidsverstoring op vogels 42 dB(A) bedraagt en ruim onder het berekende specifiek geluid ligt in de 3 evaluatiepunten. Dit moet boven zijn i.p.v. onder.
- ANB gaf een gunstig advies op de ontwerptekst.

Ook de volgende onderdelen moeten aan bod komen in het MER (cfr. richtlijnenboek Algemene methodologie):

- de leemten in de kennis
- de eventuele opvolgings- en monitoringsmaatregelen
- een afzonderlijke discipline-overschrijdende samenvatting (inclusief de milderende maatregelen)
- een niet-technische samenvatting.

Ook in de samenvattende hoofdstukken rekening houden met de opmerkingen in dit scopingsadvies.

4. Goedkeuring team van erkende MER-deskundigen en MER-coördinator

Zoals voorgesteld in de aanmelding wordt het MER opgesteld door een erkende MER-coördinator en door volgende erkende MER-deskundige: water, lucht, gezondheid en geluid. De coördinator zal ook bodem & grondwater, biodiversiteit, mobiliteit en landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie behandelen. Het in de aanmelding voorgestelde team van erkende MER-deskundigen en de erkende MER-coördinator wordt goedgekeurd.

Wijzigingen aan het team van deskundigen in de loop van het m.e.r. moeten gemeld worden aan het Team Mer.

Digitaal getekend

Door Lina Grooten

Directiehoofd Directie Gebiedsontwikkeling
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten

Bijlage

Aantal inspraakreacties die tijdens de openbare raadpleging ingediend werden bij:

- Stad Genk: geen
- Team Mer: geen

Lijst met de instanties die gereageerd hebben (schriftelijk of aanwezig op overleg) en betrokken worden in de verdere procedure:

- Agentschap Natuur en Bos buitendienst Limburg
- Departement Omgeving, GOP, Gebiedsontwikkeling - Team EV
- Departement Omgeving, GOP, Omgevingsprojecten – Team Milieu Limburg
- Stad Genk
- Vlaamse Waterweg Albertkanaal
- VMM Afdeling Ecologisch Toezicht - Milieureglementering
- VMM Afdeling Lucht, Milieu en Communicatie - Vergunningenadvisering luchtemissie

Lijst met de instanties die niet gereageerd hebben:

- Gemeente Bilzen
- Gemeente Diepenbeek
- Provincie Limburg
- Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid Afdeling Toezicht Volksgezondheid Limburg